

KESKI-SUOMEN SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON KOORDINAATIORYHMÄN KOKOUS

Aika 11.9.2013 klo 13.00 - 16

Paikka Jyväskylän kaupungintalo Vapaudenkatu 32, kokoushuone Vallesmanni

Osallistujat: K-S sosiaali- ja terveydenhuollon koordinaatioryhmän jäsenet

Ahonen, Timo	Jyväskylän yliopisto (KASTE aluejoryn jäs)
Astikainen, Anne	SOSTE ry
Haaki, Raili (siht.) X	Koske
Harju-Kivinen, Raija	Lapsiasiavaltuutetun tsto (KASTE aluejory)
Heikkilä, Marja (pj.) X	Koske
Heikura, Kaija	K-S sairaanhoitopiiri
Hjelt, Riitta X	Jämsän kaupunki
Järvinen, Sari X	Joutsan kunta
Kinnunen, Juha X	K-S sairaanhoitopiiri (KASTE aluejory)
Kolehmainen, Raija X	Äänekosken kaupunki
Korhonen, Hannu	Keski-Suomen Liitto
Kortelainen, Risto	Jyväskylän kaupunki (KASTE aluejory)
Koski, Jarmo X	Jyväskylän kaupunki
Könönen, Päivi	Jyväskylän seudun kehittämissyhtiö Jykes Oy
Latva-Nevala, Anneli	Wiitaunioni (KASTE aluejoryn jäsen)
Liehu, Tuula	Jämsän kaupunki
Miettinen, Jouko X	KASTE alueellinen ohjelmapäällikkö
Niemelä, Anssi	Jyväskylän kaupunki
Norvapalo, Kare X	Jyväskylän ammattikorkeakoulu(KASTEaluej)
Palola, Mikael X	Perusturvaliikelaitos Saarikka (KASTE aluejo)
Rytkönen, Asko X	K-S sairaanhoitopiiri
Räsänen, Reijo X	K-S sairaanhoitopiiri, seututerveyskeskus
Suojasalmi, Jussi	Sovatek säätiö
Utriainen, Pekka	Jyväskylän kaupunki
Vanhala, Mauno X	K-S SHP, perusterveydenhuollon yksikkö
Vanhanen, Riitta X	Keuruun kaupunki
Voutilainen, Markku	K-S sairaanhoitopiiri
Ässämäki, Silja X	Jyväskylän kaupunki (KASTE aluejoryn jäsen)

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen

2. Edellisen kokouksen muistio (4.6.2013)

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

3. Keski-Suomen SOTE-mallin järjestämis- ja palvelurakennelinjaukset

Maakunnallisessa seminaarissa Laukaan Peurungassa 16.8.2013 päätettiin lähteä selvittämään maakunnan omaa sote-mallia. Tämän ”rautalankamallin” selvityshenkilöiksi nimettiin Mikael Palola ja Reijo Räsänen. K-S Sairaanhoidopiirin hallituksen kokouksessa 21.8.2013 on tehty päätös, jonka mukaan selvitystyön tulee olla valmis 24.9.2013 mennessä ja ehdotusta käsitellään syksyn sopimusohjausneuvotteluissa ja maakunnan muilla foorumeilla.

Johtaja Mikael Palola ja toimitusjohtaja Reijo Räsänen kertoivat rautalankamallista ja selvitystyön etenemisestä. diasarja on muistion liitteenä.

Keskustelua

Keskusteltiin järjestämisvastuun siirtämisestä. Kun kunta siirtää järjestämisvastuun kunnasta toiselle organisaatiolle se siirtää samalla itseltään ao. palveluita koskevan päätösvalan ja vastuun. Todettiin että kunnat ovat käytännössä jatkossa vain n. 40 % nykyisestään. Kuntapäättäjien tulisi tässä asiassa katsoa kuntalaisten asemaa (ei kuntapäättäjän asemaa). Tasavertainen palveluiden minimitaso tulisi taata kaikille. Yksittäiset kunnat eivät voi esittää parannustoiveita oman alueensa asukkaille muiden alueiden asukkaiden palveluiden kustannuksella. Vain maksamalla ”ekstraa” voisi palveluiden tasoa nostaa.

Rautalankamallissa kolmea vaihtoehtoa (1) Järjestämisvastuu kunnalla, (2) järjestämisvastuu vastuukunnalla, (3) järjestämisvastuu kuntayhtymällä, tarkastellaan eri näkökulmista. Evästettiin että vaihtoehtoja tulee tarkastella myös kuntien jäljellejäävän toiminnan näkökulmasta, esim. hyvinvointivastuun toteuttamisen ja hyvinvointipolitiikan tai työllistämisen näkökulmasta. Tässä suhteessa eri vaihtoehtojen kohdalla on suuriakin eroja.

Keskusteltiin järjestämisvastuusta. Erikoissairaanhoidon kuntayhtymällä oleva järjestämisvastuu pohjautuu erikoissairaanhoidolakiin. Perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon osalta toiminta pohjautuu sopimukseen. Sopimusten ja lakien ohella korostettiin neuvottelujen, keskustelun ja kuulemisten tärkeää merkitystä. Lähtökohtaisesti kunnilla on järjestämisvastuu, ellei sitä ole siirretty sopimuksiin. Rahoitusvastuu säilyisi kaikissa malleissa edelleenkin kunnilla. Todettiin että tässä vaiheessa on tärkeää selvittää ”puhdasoppisesti” rautalankamallilla lakiin pohjautuvat järjestämisvastuut.

Todettiin, että rautalankamallin lähestymistapa on hyvä. Selkeä selvitys auttaa kuntapäättäjiä tässä vaiheessa. Kunta on vastuussa kuntalaisen hyvinvoinnista tulevaisuudessa yhä enemmän. Strategisten ohjelmien koordinointi ja laadinta on pitkälti ollut kunnissa sosi-

aalitoimen vastuulla. Miten tämä poikkihallinnollinen yhteistyö jatkossa toteutetaan? Todettiin että ei pidä rakentaa irrallaan toimivia organisaatioita.

Sosiaalihuolto on perinteisesti aina ollut peruskuntien toimintaa. Keskusteltiin siitä, olisiko laajan, hyvinvointiin vaikuttavan perustuksen toteutumisen mahdollisuudet paremmat peruskunnissa jatkossakin. Toisaalta sosiaalialan toimijat ovat vastustaneet sosiaalihuollon jättämistä maakunnallisen rakenteen ulkopuolelle. Todettiin, että erityistason sosiaalipalvelut voi hyvin toteuttaa keskitetysti. Tästä on jo hyviä kokemuksia esim. lastensuojelun sijaishuollon osalta. Integraation toteutuminen on iso kysymys. On huolella mietittävä, kuinka kattava integraatio on välttämätön valtiovallan ohjeistuksen valossa. Muunlaista ei kannata lähteä rakentamaan. Portaittainen eteneminen voi olla huonoin vaihtoehto. Tällöin terveydenhuollon organisaatio rakennettaisiin ensin ja sosiaalihuolto sopeutettaisiin siihen myöhemmin. Tämä ei takaisi toimivaa integraatiota.

Keskusteltiin palveluiden nettomenoista. Katsottiin esimerkkiä terveyden ja vanhustenhuollon keskimääräisistä nettomenoista kolmelta vuodelta. Kustannusten jaossa keskustellaan vaihtoehtoista asukaslukuun suhteutettu vs. tarvekertoimella painotettu jakoperuste. Todettiin, että valtionosuuksien jaossa tarvekertoimet ovat erit kuin THL:n käyttämissä tarvekertoimissa.

Eräs selvitettävä kysymys on, voiko peruskunta toimia palvelun tuottajana maakunnalliselle sote-järjestäjälle. Ellei, on sosiaalihuollon osalta edessä myös iso muutos. Jos palvelun tuotanto toimisi hajautetusti kunnissa, aiheuttaisi se mm. työvoimasta kilpailua. Todettiin, että hyvä sanamuoto tässä vaiheessa voisi olla se, että järjestäjä päättää tuotannosta.

Nähtäväksi jää myös, onko maakuntaan rakentumassa perustason alueita vai rakennetaanko yksi laaja sote-alue? Äänekoskella ei ole vielä jäsentynyttä kantaa asiasta, vaikkakin kunnalla on tietynlaista kunnianhimoa viedä eteenpäin omaa toimintaa. Yksin jääminen ei ehkä kuitenkaan ole realistinen vaihtoehto. Vastuukuntana toimiminen alueen pienemmille kunnille ei myöskään ole houkutteleva vaihtoehto. Keuruulla keskustelussa keskeisellä sijalla on kuntaliitos-asioiden selvittäminen.

Rautalankamalla tehdään nimenomaan järjestämisen ja hallinnon näkökulmasta. Selkeät näkemykset tästä antavat hyvät eväät viedä prosessia eteenpäin.

4. Sosiaalihuollon ja perusterveydenhuollon integroitu "osaamiskeskus"

Uusi Sairaala –suunnittelun alustavia ideoita esittelee vastuualuejohtaja Jarmo J. Koski Jyväskylästä. Diasarja muistion liitteenä.

Keskustelua

Todettiin että sote-integraation toteutuminen ja toimiminen edellyttää myös kehittämis-, tutkimus-, ja koulutustoiminnan integraatiota. Tästä näkökulmasta esitettyä suunnitelmaa kannatettiin lähtökohtaisesti.

Kokonaisuuteen sisältyvät toiminnot ovat pitkälti jo olemassa olevia. Resurssien lisäyksestä ei sinänsä ole kysymys.

Potilasturvallisuuteen, laatuun ja omavalvontaan liittyvät asiat ehdotettiin lisättäväksi kokonaisuuteen.

Lähtökohtaisesti suunnitelmassa on ajateltu perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon tarpeita, ei tässä vaiheessa niinkään erikoissairaanhoidon toimintoja.

Lastensuojelun moniammatillisen eriva-tasoisin osaamiskeskuksen pilotointi on yhtenä kehittämisehdotuksena tuoreessa lastensuojelun selvitysryhmän loppuraportissa. (http://www.stm.fi/julkaisut/nayta/-/_julkaisu/1858918). Keski-Suomessa voitaisiin hyvin toteuttaa tällaisen toiminnan pilotointiä.

Maakunnallista integroitua sote-osaamiskeskusta kannatettiin edelleen kehitettäväksi osana muuta palvelurakennemuutosta.

5. Kaste – hankkeiden tilannekatsaus

Jouko Miettisen mukaan 5-6 hankehakemusta on tekeillä koko Itä- ja Keski-Suomen alueella tulevaan KASTE hakuun.

Keski-Suomesta 31.9.2013 Kaste hakuun on suunniteltu haettavaksi:

(1) Keski-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämismallia ja palvelukonseptia koskeva hanke ”**Keski-Suomen SOTE 2020**”

johtaja Marja Heikkilä, Koske. Diasarja muistion liitteenä.

Kokousväelle jaettiin hankehakemuksen luonnosversio (11.9.2013). Sama versio on myös muistion liitteenä. Suunnitelma lähtee siitä lähtökohdasta että Keski-Suomessa on yksi yhtenäinen sote-alue. Kunnallinen sosiaalipolitiikka ja lähipalveluiden järjestäminen on pyritty erityisesti huomioimaan hankkeen tavoitteissa.

Hanketta suunniteltu 3-vuoden mittaiseksi, hallinnoijana Jyväskylän kaupunki.

Keskustelua

Jouko Miettisen mukaan Kaste-rahaa voi hakea maakunnan kokoisille hankkeille.

Tutkimus-, koulutus – ja kehittämisrakenteen pilotointi on yhtenä asiana hankkeessa. (liittyy muistion edelliseen kohtaan). Kaikkinensa avoin kysymys on näiden tehtävien koordinointi erä-alueen vs. sote-alueen toimintoina. Hankkeen tarkoituksena on pilotoida ko. asioiden toteutusta maakunnan kokoisesti Keski-Suomessa.

Todettiin että johtaminen on tärkeä kysymys palveluiden maakunnallisessa järjestämisessä. Hankkeessa mainittu johtamisen parantaminen lähtee tiedolla johtamisen ajattelusta, jokainen on oma johtajansa. Ehdotettiin että suunnitelmaan voisi kirjata hankkeen aikaisen sote-palveluiden johtamisen kaikkienensa.

Hankkeen tavoitteissa peruspalveluiden vahvistamisen kohdalle ehdotettiin täsmennystä palvelutuotannon kehittämisestä, ei vain peruspalveluiden vahvistamisesta. Käytännössä tuotannon järjestäminen uudessa isossa organisaatiossa tulee olemaan iso työ ja tarvitsee kehittämispanostusta.

Todettiin että hankesuunnitelmaan kirjatut asiat ovat juuri niitä, joita kunnissa tulee joka tapauksessa nyt pohtia. Siksi hanketta kannatettiin.

THL:n ja STM:n vastuuhenkilöiltä pyydetään vielä kommentteja hankkeen valmisteluvaiheessa.

Kommentteja hankesuunnitelmaan toivotaan Marja Heikkilälle tämän viikon aikana.

(2) Oma tupa - oma lupa II, vanhus- ja vammaispalveluiden kehittämishanke projektipäällikkö Anna-Liisa Haataja, Oma tupa – oma lupa I –hanke (Diasarja muistion liitteenä).

Vanhuspalvelulain toimeenpanoa tukevalla STM:n hankerahoituksella on maakunnassa aloitettu 7/2013 Oma tupa, oma lupa I –hanke. Hanke päättyy 10/2014.

Ajatuksena on ollut hakea jatkohanketta Kaste-rahoituksesta kuitenkin jatkolle jo syksyn 2013 haussa, jotta jatkohanke voisi käynnistyä saumattomasti ykkösvaiheen perään 11/2014. Mukaan jatkohankkeeseen otetaan myös vammaispalveluiden kehittäminen. Tämänhetkisen tiedon mukaan Jyväskylän kaupunki ei ole lähdössä mukaan II-vaiheen hankkeeseen. Asiasta neuvotellaan kuntakokouksessa perjantaina 13.9. Keskustelussa todettiin, että on vaikea asettaa tavoitteita hankkeelle, joka käynnistyisi vasta reilun vuoden päästä. Toisaalta olisi tärkeää nimenomaan turvata saumaton kehittämistyö ja siksi valmistella jatkorahoitus jo tässä vaiheessa.

Mikkelissä valmistellaan myös ikäihmisten palveluihin liittyvää hanketta. Mietti- sen mukaan ennustettavissa on, että samalta Kaste-alueelta tulevien samankaltaisten hankkeiden yhdistämistä saatetaan ehdottaa STM:n taholta. Valtakunnallista vammaispalveluhanketta ollaan myös valmistelemassa, hallinnoijana Etevan kuntayhtymä.

(3) Monikulttuurinen lastensuojelun kehittämishanke yhteistyössä pääkaupunkiseudun kanssa

Todettiin vain lyhyesti: Jyväskylän kaupungin ja Vantaan kaupungin yhteishankkeessa tavoitteena on mm. lastensuojelutyöntekijöiden monikulttuurisuusosaamisen sekä maahanmuuttajatyön työntekijöiden lastensuojeluosaamisen parantaminen.

(4) Muut hankesuunnitelmat: ei esitetty muita hankeideoita.

6. Muut asiat

Ei muita asioita

7. Seuraavan koordinaatioryhmän kokousajankohta

päätettiin kokoontua tiistaina 10.12 klo 13-16

Rautalankamallin valmistuttua sairaanhoitopiiri pyytää kunnilta lausuntoja ja näkemyksiä. Todettiin, että keskustelufoorumiksi tarvitaan ”Peurunka II” –tyyppinen kokous. Paikalle tulisi saada kuntien johtavat viranhaltijat ja kaupunginhallitusten edustajat sekä lautakuntien puheenjohtajat. Jyväskylän kaupunki ja SHP toimivat kutsujina.

Alustavaksi päiväksi sovittiin
pe 1.11.2013 aamupäivä

Sosiaali- ja terveysjohdon maakunnallinen työkokous pidetään sovitusti 7-8.11.2013

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.00

Muistion kirjasi Raili Haaki